

Kajian Pengetahuan dan Amalan Pengurusan Kewangan Peribadi di Kalangan Staf UiTM Pahang

Mohd Samsuri Ghazali

Fadli Dali

Mohd Faizal Azrul Azuan Che Harun

ABSTRAK

Umum mengetahui bahawa individu yang mampu atau berkebolehan mengurus kewangan yang baik dapat meningkatkan taraf hidup mereka. Menurut Bernstein (2004), terdapat empat faktor yang menyumbang kepada kegembiraan dan kesejahteraan hidup kebanyakan budaya iaitu kesihatan, status ekonomi, pekerjaan dan hubungan kekeluargaan. Kajian ini bertujuan untuk mengukur tahap pengetahuan dan mengenalpasti amalan pengurusan kewangan di kalangan staf UiTM Cawangan Pahang. Kajian ini dijalankan di kalangan staf pelbagai peringkat dan bahagian di UiTM Pahang. Kajian ini menunjukkan tahap pengetahuan yang sederhana di kalangan staf dan amalan kewangan responden secara keseluruhannya berada pada tahap rendah.

Kata Kunci: *pengetahuan dan amalan pengurusan kewangan peribadi, staf UiTM Pahang*

Pengenalan

Kajian ini dilaksanakan bagi tujuan mengkaji tingkahlaku pengurusan kewangan di kalangan staf UiTM Pahang. Secara khususnya, objektif kajian ini adalah bertujuan untuk (1) mengukur tahap pengetahuan staf UiTM Pahang mengenai pengurusan kewangan dan (2) mengenalpasti amalan pengurusan kewangan di kalangan staf Universiti Teknologi MARA (UiTM) Pahang. Pada tahun 2007, lebih kurang 1,086 penjawat awam atas kapasiti sebagai peminjam atau penjamin telah diistiharkan muflis oleh Jabatan Insolvensi Malaysia di mana 72.74 peratus adalah lelaki. Pada tahun 2010, dilaporkan seramai 38, 357 individu berumur 25 hingga 44 tahun diistiharkan muflis berpunca daripada kegagalan menyelesaikan pinjaman sewa beli kereta, kad kredit dan pinjaman peribadi. Daripada jumlah tersebut, 13, 128 individu berumur 25-34 tahun.

Implikasinya, pengistiharan muflis boleh menjejaskan prestasi golongan penjawat awam kerana mereka akan dikenakan tindakan tatatertib. Perintah muflis oleh mahkamah boleh menyebabkan kakitangan awam kehilangan hak untuk menikmati faedah pencen dan ganjaran lain yang layak sehinggalah perintah tersebut ditarik balik. Kajian ini diharap dapat meningkatkan kesedaran tentang pengurusan kewangan peribadi yang baik di kalangan kakitangan awam dan membolehkan kerajaan melaksanakan lebih banyak program seminar pengurusan kewangan berhemat di kalangan kakitangan awam dalam usaha menangani isu hutang dan muflis.

Kajian ini diorganisasikan dalam turutan berikut. Bahagian pertama ialah pengenalan kepada kajian ini. Bahagian kedua ialah kajian-kajian lepas berkaitan dengan pengetahuan dan amalan pengurusan kewangan peribadi. Bahagian ketiga ialah kaedah kajian yang digunakan dalam kajian ini. Bahagian keempat ialah hasil kajian dan bahagian kelima ialah kesimpulan.

Kajian Literatur

Kemajuan sistem kewangan hari ini membolehkan individu atau pengguna mempunyai akses yang lebih kepada sumber kewangan menerusi pinjaman. Dari perpekstif institusi kewangan, permintaan terhadap produk pelaburan dan pembiayaan akan meningkatkan jumlah keuntungan mereka. Oleh itu, pelbagai produk kewangan ditawarkan bagi mengoptimumkan keuntungan mereka. Dari perspektif pengguna, faktor-faktor seperti sumber kewangan yang terhad, keperluan yang semakin bertambah dan peningkatan kos sara hidup menjadi penyumbang kepada keperluan untuk mendapatkan pembiayaan menerusi pinjaman. Manakala, kepelbagaian keperluan seperti simpanan untuk waktu kecemasan, pendidikan anakanak, pengurusan kredit dan risiko (insurans/takaful) dan perancangan persaraan memerlukan pengguna menguruskan pelaburan mereka.

Kemajuan sistem kewangan terutama kemudahan kredit, pelaburan dan perbankan memerlukan pengguna mempunyai pengetahuan kewangan yang baik agar kemudahan tersebut dapat meningkatkan kesejahteraan hidup dan bukan sebaliknya. Kekurangan pengetahuan dan kemahiran merancang kewangan yang

baik boleh mendatangkan masalah kewangan. Kajian di negara barat menunjukkan masalah kewangan memberi kesan kepada produktiviti pekerja (Hira & Loibl, 2005; Garman et. al, 1999, Joo, 1998; Kim et. al, 1998).

Masalah kewangan boleh timbul kesan penggunaan kredit yang berlebihan. Penggunaan kad kredit dan pembiayaan peribadi yang berlebihan dan tidak terkawal boleh membawa kepada ketidakmampuan untuk melangsaikan hutang. Menurut laporan Bank Negara Malaysia, jumlah hutang terkumpul bagi pengguna kredit pada tahun 1992 ialah RM696 juta. Pada tahun 2011, jumlah hutang kad kredit dan pembiayaan peribadi merangkumi 8.2% daripada jumlah hutang sistem perbankan. Pada tahun 2011, dianggarkan pembiayaan kad kredit sahaja mencapai RM 30,151.2 juta. Peningkatan hutang ini memperlihatkan amalan negatif dalam pembayaran balik pengguna kad kredit di samping penggunaan kad kredit yang tinggi dan akhirnya menyebabkan mereka muflis.

Secara umumnya, terdapat dua bentuk penyelidikan yang biasa dijalankan berkaitan dengan pengetahuan kewangan. Dalam kajian yang dijalankan oleh Markovich & Devaney, 1997; Chen & Volpe, 1998; Jones, 2005, peserta diminta untuk menjawab soalan yang berkaitan dengan pengetahuan am berkenaan kewangan. Bentuk soalan yang ditanya biasanya berkaitan dengan topik yang biasa dibincangkan dalam pengenalan kursus kewangan peribadi. Manakala bentuk kedua pula lebih cenderung untuk menggunakan pengetahuan tertentu sebagai proksi kepada literasi kewangan (Warwick & Mansfield, 2000; Joo, 1998; Braunsberger et al, 2004). Kajian ini umumnya meminta responden untuk melaporkan fakta fakta tertentu mengenai kewangan peribadi mereka seperti kad kredit, akaun simpanan, jumlah harta dan sebagainya.

Kajian Mohd. Fazli Sabri, et al (2007) menunjukkan bahawa kebanyakan daripada belia di Malaysia mempunyai tahap pengetahuan dan literasi yang sederhana namun dalam beberapa aspek kewangan terutamanya berkaitan kad kredit, pengurusan risiko, simpanan dan pelaburan adalah rendah. Kajian juga menunjukkan bahawa terdapat perkaitan di antara literasi kewangan, amalan kewangan, kesejahteraan kewangan dan masalah kewangan di kalangan responden. Tidak semua penyelidik bersetuju akan terdapat hubungan yang signifikan diantara pengetahuan kewangan dan literasi. Jones (2005) tidak menemui apa apa hubungan yang signifikan diantara pengetahuan dan literasi kewangan pelajar kolej.

Kajian menunjukkan bahawa individu yang mampu atau berkebolehan mengurus kewangan yang baik dapat meningkatkan taraf hidup mereka. Terdapat empat faktor yang menyumbang kepada kegembiraan dan kesejahteraan hidup kebanyakan budaya ialah kesihatan, status ekonomi, pekerjaan dan hubungan kekeluargaan (Bernstein, 2004). Individu dikatakan gembira apabila mereka sihat, bekerja, berkahwin atau mempunyai hubungan mesra dengan keluarga serta terjamin daripada segi kewangan (*financially secure*). Selain itu, ia juga dapat mengelakkan mereka daripada berhadapan dengan masalah kewangan.

Metodologi Kajian

Kajian ini dijalankan terhadap orang staf UiTM Pahang yang terdiri daripada staf akademik dan bukan akademik. Sebanyak 150 borang soal selidik telah diedarkan namun hanya 72 borang soal selidik sahaja yang berjaya dikumpul kembali. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini merupakan satu set soal selidik yang dibentuk dan diubahsuai berdasarkan kajian lepas. Borang soal selidik ini mengandungi 3 bahagian iaitu maklumat latar belakang responden, literasi kewangan dan amalan kewangan. Maklumat latar belakang responden meliputi maklumat demografi dan sosioekonomi. Manakala bahagian literasi kewangan mempunyai 19 item dengan pilihan jawapan betul, salah dan tidak tahu. Terdapat 22 item untuk mengukur amalan kewangan responden dan pilihan jawapan yang diberikan adalah 1=ada dan 0= tiada. Data yang dikumpul dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for Sosial Science* (SPSS). Perbincangan hasil kajian adalah secara deskriptif dan dapatan kajian dibentangkan dalam bentuk jadual. Analisis terperinci dilakukan untuk menentukan perkaitan antara literasi kewangan dan amalan kewangan responden.

Keputusan Kajian

Maklumat Latar Belakang Responden

Jadual 2 menerangkan maklumat latar belakang responden kajian. Kajian ini mendapati lebih daripada satu perdua responden terdiri daripada responden perempuan (60%) dan 40% pula ada responden lelaki. Kesemua responden terdiri daripada kaum Melayu kerana kajian ini memfokuskan UiTM sebagai lokasi kajian. Kebanyakan responden berada dalam kumpulan umur 21-30 tahun iaitu sebanyak 41.4.1%. Terdapat 34.28%

responden berada dalam kumpulan umur 31-40 tahun. Manakala selebihnya dalam kumpulan umur 41 tahun ke atas. Ini menunjukkan kebanyakan responden terdiri daripada golongan muda

Dari segi pencapaian akademik, kebanyakan responden mempunyai pendidikan tertinggi di peringkat tertiar di mana 38.57% mempunyai ijazah sarjana, 24.29% mempunyai ijazah sarjana muda, 20% mempunyai diploma dan hanya 5.71% mempunyai ijazah doktor falsafah. Hanya sebahagian kecil sahaja responden yang mempunyai pendidikan tahap sekunder iaitu sebanyak 11.43%. Dari segi jenis kediaman, majoriti daripada responden menduduki rumah teres iaitu sebanyak 44.29%. Hanya sebahagian kecil yang menduduki rumah banglo iaitu sebanyak 7.14%. Lebih kurang 20% daripada responden menduduki rumah kampung dan selebihnya menduduki lain-lain jenis penempatan.

Dari segi saiz bilangan isirumah responden kajian, 35.71% responden mempunyai bilangan isirumah antara 3-4 orang diikuti oleh mereka yang mempunyai bilangan isirumah antara 2-3 orang (27.14%) dan mereka yang mempunyai bilangan isirumah lebih daripada 5 orang (24.29%). Selebihnya, mereka yang mempunyai bilangan isirumah kurang daripada 2 orang. . Kebanyakan responden tinggal bersama keluarga sendiri iaitu merangkumi 55.71%. Hanya sebahagian kecil sahaja yang tinggal seorang diri (5.71%) dan tinggal bersama ibu bapa (12.86%).

Bagi mendapatkan gambaran mengenai kedudukan kewangan, responden ditanya mengenai anggaran pendapatan bulanan, perbelanjaan bulanan, simpanan, nilai harta dan hutang yang dimiliki. Anggaran pendapatan bulanan kebanyakan responden mempunyai pendapatan dalam lingkungan RM 3,001-RM 4,000 sebulan iaitu sebanyak 35.71%. Selebihnya, mereka yang berpendapatan dalam lingkungan RM 2,001-RM 3,000 (30%), berpendapatan lebih daripada RM 4,000 (20%) dan berpendapatan dalam lingkungan RM 1,001-RM 2,000 (14.29%). Secara keseluruhannya, kebanyakan responden terdiri daripada mereka yang berpendapatan sederhana. Dari sudut perbelanjaan pula, kebanyakan responden berbelanja dalam lingkungan RM 2,001-RM 3,000 sebulan iaitu mewakili sebanyak 41.42%. Ini diikuti oleh mereka yang berbelanja lebih daripada RM 3,000 sebulan (28.58%), mereka yang berbelanja dalam lingkungan RM 1,001-RM 2,000 sebulan (27.14%). Hanya sedikit sahaja responden yang berbelanja kurang daripada RM 1,000 sebulan.

Kesemua responden mempunyai simpanan bulanan dan kebanyakannya mempunyai nilai simpanan kurang daripada RM 5,000 (44.29%). Bagi mereka yang mempunyai simpanan antara RM 5,001-RM 10,000 dan lebih daripada RM 10,000 masing-masing mencatatkan peratusan sebanyak 28.57% dan 27.14%. Secara majoritinya, kebanyakan responden mempunyai aset bernilai antara RM 50,000-RM 100,000 iaitu sebanyak 51.43%. Terdapat 24.29% responden mempunyai anggaran nilai harta kurang daripada RM 50,000. Hanya sebahagian kecil sahaja responden yang mempunyai nilai harta antara RM 100,00-RM 200,000 dan RM200,00-RM300,000 iaitu masing-masing ialah 12.86% dan 11.43%. Dari segi peratusan nilai hutang, kebanyakan responden memiliki hutang kurang daripada RM 100,000 iaitu masing-masing 21.43% (kurang daripada RM 10,000), 24.29% (antara RM 10,000-RM 50,000) dan 15.71% (antara RM 50,000-RM 100,000). Selebihnya, mereka yang mempunyai hutang lebih daripada RM 100,000 iaitu 22.86% mereka yang mempunyai hutang antara RM100,000-RM200,000 dan 15.71% mereka yang mempunyai hutang lebih daripada RM 300,000.

Jadual 1: Latar belakang responden

BIL	PEMBOLEH UBAH	BILANGAN	PERATUS (%)
1	<i>JANTINA</i>		
	LELAKI	28	40
	PEREMPUAN	42	60
2	<i>UMUR</i>		
	<20	0	0
	21-30	29	41.4
	31-40	24	34.28
	41-50	9	12.86
	>50	8	11.46
3	<i>TINGGAL BERSAMA</i>		
	SEORANG DIRI	4	5.71
	KELUARGA SENDIRI	39	55.71

Konferensi Akademik (KONAKA 2012)

	IBU BAPA	9	12.86
	LAIN-LAIN	18	25.72
4	<i>TAHAP PENDIDIKAN</i>		
	SPM	8	11.43
	DIPLOMA	14	20
	IJAZAH SARJANA MUDA	17	24.29
	IJAZAH SARJANA	27	38.57
	PHD	4	5.71
5	<i>RUMAH YANG DIDIAM</i>		
	BANGLO	5	7.14
	RUMAH KAMPUNG	14	20
	RUMAH TERES	31	44.29
	LAIN-LAIN	20	28.57
6	<i>PENDAPATAN ISI RUMAH</i>		
	<1000	0	0
	1001-2000	10	14.29
	2001-3000	21	30
	3001-4000	25	35.71
	>4000	14	20
7	<i>ANGGARAN BELANJA KELUARGA</i>		
	<500	0	0
	501-1000	2	2.86
	1001-2000	19	27.14
	2001-3000	29	41.42
	>3001	20	28.58
8	<i>BILANGAN ISI RUMAH</i>		
	1-2	9	12.86
	2-3	19	27.14
	3-4	25	35.71
	>5	17	24.29
9	<i>MEMPUNYAI SIMPANAN</i>		
	YA	70	100
	TIDAK	0	0
10	<i>NILAI SIMPANAN</i>		
	< 5000	31	44.29
	5001-10000	20	28.57
	>10000	19	27.14
11	<i>ANGGARAN NILAI HARTA</i>		
	< 50 000	17	24.29
	50 000 - 100 000	36	51.43
	100 000- 200 000	9	12.86
	200 000-300 000	8	11.43
	> 300 000	0	0
12	<i>ANNGARAN NILAI HUTANG</i>		

< 10 000	15	21.43
10 000-50 000	17	24.29
50 000-100 000	11	15.71
100 000- 200 000	16	22.86
> 200 000	11	15.71

Literasi Kewangan

Sebanyak 19 item dibentuk berdasarkan kajian lepas untuk mengukur tahap pengetahuan responden berkaitan aspek kewangan peribadi. Soalan merangkumi pengetahuan dan pemahaman responden terhadap aspek rekod kewangan, kredit, simpanan, pelaburan, nilai masa wang "*time value of money*", wasiat, perlindungan risiko, persaraan dan beberapa aspek lain mengenai kewangan. Tiga pilihan jawapan diberikan kepada responden iaitu betul, salah atau tidak tahu. Perbincangan merujuk kepada jawapan sebenar bagi setiap kenyataan.

Bagi pernyataan "membeli barang secara berhutang akan mengurangkan kuasa beli pada masa hadapan", sebanyak 74.29% responden menjawab dengan betul untuk pernyataan ini. Sebanyak 18.57% pula responden tidak menjawab dengan betul dan terdapat 7.14% menyatakan mereka tidak tahu. Ini menunjukkan bahawa kebanyakan responden mengetahui dan memahami kaitan antara kredit atau hutang dengan kuasa beli pengguna. Apabila seseorang membeli barangan atau perkhidmatan secara kredit atau hutang sebenarnya mereka telah menggunakan pendapatan mereka pada masa hadapan. Ini menyebabkan kuasa beli mereka berkurangan kerana pendapatan yang sepatutnya boleh dibelanjakan terpaksa digunakan untuk membayar hutang (Jadual 2).

Majoriti responden kajian (84.29%) didapati mengetahui bahawa kenaikan harga barangan mengurangkan kuasa beli pengguna. Ini mungkin disebabkan senario semasa yang melanda negara berikutan kenaikan harga bahan bakar yang memberi implikasi kenaikan kepada harga barangan dan keperluan pengguna. Responden menyedari bahawa kenaikan harga barangan telah menyebabkan jumlah atau kuantiti barangan yang boleh diperolehi semakin berkurangan. Majoriti responden (55.71%) juga didapati menjawab dengan betul bagi pernyataan "kunci kira-kira menunjukkan status kewangan". Walaubagaimanapun terdapat 15.71% tidak menjawab dengan betul manakala 28.58% tidak tahu mengenai kunci kira-kira.

Responden turut ditanya mengenai kad kredit. Kebanyakan responden (61.43%) mengetahui bahawa pemilik kad kredit tidak boleh berbelanja melebihi had yang telah ditetapkan oleh institusi kewangan yang menawarkan kemudahan kredit. Walaubagaimanapun terdapat 25.7% responden menjawab dengan salah untuk penyataan tersebut di mana mereka menyatakan pemilik kad kredit boleh berbelanja tanpa had. Ini menggambarkan bahawa sebilangan responden masih lagi kurang pengetahuan mereka berkaitan kad kredit.

Salah satu indikator bahawa seseorang individu atau keluarga cenderung berhadapan dengan masalah kewangan ialah apabila mereka menggunakan wang simpanan bagi memenuhi keperluan harian. Sebilangan besar responden (58.57%) didapati mengetahui bahawa apabila mereka menggunakan simpanan untuk membeli keperluan harian ini menunjukkan keadaan di mana mereka telah terlebih belanja.

Kajian juga mendapati bahawa kebanyakan responden tidak memahami konsep nilai masa wang atau "*time value of money*". Hampir semua responden (97.14%) mengetahui bahawa wang yang disimpan boleh bernilai lebih daripada dua kali ganda selepas tempoh sepuluh tahun. Majoriti responden didapati mengetahui konsep asas mengenai simpanan. Majoriti responden (90.0%) menyatakan bahawa simpanan adalah bukan lebihan pendapatan setelah ditolak perbelanjaan. Sebaliknya, simpanan dibuat terlebih dahulu dan ditolak dari pendapatan yang diterima sebelum dibuat perbelanjaan.

Majoriti responden (52.86%) menyatakan bahawa wasiat penting untuk keluarga. Manakala keseluruhan responden (100%) berpendapat bahawa pembelian insurans merupakan satu bentuk pelaburan yang baik. Ini bertentangan dengan konsep asas pengurusan risiko di mana insurans merupakan salah satu kaedah atau strategi untuk mengurus risiko. Insurans bukanlah satu bentuk pelaburan yang baik ianya lebih kepada perlindungan risiko. Bagi pernyataan "insurans nyawa melindungi diri pemegang polisi dari bebanan kewangan" terdapat sebanyak 41.43% responden menyatakan ia betul. Pada asasnya insurans nyawa yang diambil adalah untuk melindungi keluarga atau tanggungan daripada beban kewangan yang terpaksa ditanggung akibat daripada malapetaka (kemalangan, kecacatan dan kematian) yang terjadi kepada individu. Dapatan ini menunjukkan

bahawa sebahagian responden tidak mempunyai pengetahuan yang baik mengenai konsep insurans. Hanya 37.14% responden yang menjawab dengan tepat.

Hasil kajian juga mendapati sebilangan besar responden (55.71%) tidak mengetahui perbezaan kadar faedah di antara akaun simpanan biasa dan akaun simpanan tetap. Kebanyakan responden (50%) menyatakan bahawa pemilikan kad kredit meningkatkan kuasa beli seseorang dan ianya adalah tidak benar. Asasnya penggunaan kad kredit akan mengurangkan kuasa beli seseorang. Terdapat separuh (50.0%) responden juga tidak mengetahui bahawa seseorang tidak boleh berbelanja melebihi 20.0% pendapatan bersih mereka untuk bayaran ansuran bulanan. Bayaran ansuran bulanan ini merujuk kepada pinjaman peribadi, pinjaman pendidikan, pinjaman pembelian rumah, kereta dan sebagainya. Majoriti responden (44.29%) tidak mengetahui bahawa pengeluaran wang tunai menggunakan kad kredit adalah sumber kewangan yang berkos rendah atau sebaliknya.

Kebanyakan responden mempunyai konsep yang salah kerana beranggapan semua bentuk pelaburan menjanjikan pulangan atau keuntungan hasil daripada pelaburan yang dilakukan (68.57%). Pulangan pelaburan mempunyai kaitan dengan risiko pelaburan. Biasanya pelaburan yang berisiko tinggi akan memberikan pulangan yang tinggi dan sebaliknya.

Dari segi pengetahuan mengenai persaraan, kebanyakan responden tidak mengetahui samada caruman wang yang dibuat melalui Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) adalah mencukupi atau tidak untuk menampung hari tua. Majoriti responden (84.29%) juga mengetahui bahawa keluarga perlu mempunyai simpanan kecemasan sekurang-kurangnya tiga bulan pendapatan keluarga.

Jadual 2: Pengetahuan kewangan

Bil.	Pernyataan		Betul	Salah	Tidak Tahu
1	membeli barang secara berhutang akan mengurangkan kuasa beli pada masa hadapan	n	52	13	5
		%	74.29	18.57	7.14
2	kenaikan harga barang mengurangkan kuasa beli	n	59	1	10
		%	84.29	1.43	14.28
3	kunci kira-kira menunjukkan status kewangan	n	39	11	20
		%	55.71	15.71	28.58
4	pemilik kad kredit boleh berbelanja tanpa had	n	18	43	9
		%	25.71	61.43	12.86
5	kita telah terlebih belanja jika menggunakan simpanan untuk membeli keperluan harian	n	41	13	16
		%	58.57	18.57	22.86
6	wang yang disimpan boleh bernilai lebih dua kali ganda selepas sepuluh tahun	n	68	0	2
		%	97.14	0	2.86
7	simpanan adalah lebih pendapatan setelah ditolak perbelanjaan	n	63	0	7
		%	90	0	10
8	kadar faedah mempengaruhi nilai simpanan masa hadapan	n	23	19	28
		%	32.86	27.14	40
9	penyata pendapatan menunjukkan pendapatan dan perbelanjaan pada satu tarikh tertentu	n	39	19	12
		%	55.71	27.14	17.15
10	wasiat tidak perlu untuk keluarga	n	12	37	21
		%	17.14	52.86	30
11	pembelian insurans adalah pelaburan yang baik	n	70	0	0
		%	100	0	0
12	kadar faedah akaun simpanan biasa lebih tinggi daripada simpanan tetap	n	19	12	39
		%	27.14	17.15	55.71

13	insurans nyawa melindungi diri pemegang polisi daripada bebanan kewangan	n	29	26	15
		%	41.43	37.14	21.43
14	pemilikan kad kredit meningkatkan kuasa beli seseorang	n	35	13	22
		%	50	18.57	31.43
15	seseorang boleh berbelanja melebihi 20% pendapatan bersih untuk ansuran bulanan	n	19	16	35
		%	27.14	22.86	50
16	pengeluaran wang tunai menggunakan kad kredit adalah adalah berkos rendah	n	21	18	31
		%	30	25.71	44.29
17	semua belanja untuk pelaburan adalah menguntungkan	n	48	5	17
		%	68.57	7.14	24.29
18	caruman KWSP sahaja cukup untuk menampung hari tua	n	13	14	43
		%	18.57	20	61.43
19	keluarga perlukan simpanan kecemasan sekurang-kurangnya 3 bulan pendapatan keluarga	n	59	0	11
		%	84.29	0	15.71

Amalan Kewangan

Terdapat 22 item yang digunakan untuk mengukur amalan kewangan di kalangan responden dengan pilihan jawapan sama ada mereka mempunyai atau melakukannya ataupun tidak. Secara asasnya soalan yang diajukan berkaitan dengan matlamat kewangan, simpanan, pelaburan, insurans, rekod kewangan, persaraan dan beberapa aspek lain. Jadual 3 menerangkan amalan kewangan di kalangan responden. Terdapat 87.14% daripada responden didapati mempunyai matlamat kewangan. Mempunyai matlamat kewangan yang jelas merupakan perkara asas dalam pengurusan kewangan personal. Ianya menjadi panduan kepada seseorang bagaimana untuk merancang dan mengurus sumber kewangan mereka.

Daripada segi penyediaan dan penyimpanan rekod kewangan, kajian menunjukkan hanya 58.57% responden yang tidak mempunyai sistem menyimpan rekod perbelanjaan mereka. Walaubagaimanapun kebanyakan responden (64.29%) menyatakan mereka mempunyai rancangan perbelanjaan atau lebih dikenali sebagai bajet. Kajian mendapati kesemua responden mempunyai akaun simpanan sendiri (100%) di mana 44.29% memiliki akaun semasa dan lebih dua pertiga mempunyai akaun simpanan tetap. Daripada segi tabiat atau amalan menyimpan di kalangan responden amat tinggi di mana semua responden menyimpan setiap bulan dalam akaun mereka. Kesemua responden menyimpan adalah untuk memenuhi matlamat jangka panjang. Pun begitu hanya satu perempat responden sahaja yang membuat potongan gaji untuk simpanan.

Tabiat atau amalan melabur di kalangan responden agak tinggi di mana sebanyak 41.43% responden menyatakan mereka membuat pelaburan setiap bulan sama ada dalam bentuk saham atau saham amanah seperti Amanah Saham Bumiputera (ASB) dan Amanah Saham Nasional (ASN). Terdapat sebilangan besar responden yang membuat simpanan bagi tujuan pendidikan anak-anak (55.71%). Ini kerana sebahagian besar responden memiliki pendidikan tahap tinggi dan menyedari kepentingan pendidikan. Sebanyak 72.86% responden menyatakan mereka mempunyai wang yang cukup sekiranya berlaku kecemasan. Menurut pakar kewangan, seseorang atau sesebuah keluarga perlu mempunyai simpanan kecemasan sekurang-kurangnya tiga bulan pendapatan keluarga.

Kajian yang dilakukan oleh Bank Negara Malaysia pada tahun 2005 menunjukkan sebanyak 37% sahaja rakyat Malaysia mempunyai perlindungan insurans nyawa. Ini menggambarkan bahawa kebanyakan masyarakat masih lagi tidak menyedari akan kepentingan mempunyai perlindungan insurans atau takaful. Ini selari dengan dapatan kajian ini di mana hanya 27.14% sahaja yang memiliki insurans kesihatan dan 15.71% insurans pendidikan. Pun begitu, 75.71% responden didapati mempunyai insurans nyawa.

Selaras dengan polisi Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) yang memperkenalkan sistem cukai taksir sendiri pada tahun 2005 di mana semua penyata cukai perlu disediakan sendiri. Walaubagaimanapun, semua responden menyatakan mereka tidak menyediakan sendiri penyata cukai tahunan. Ini mungkin kebanyakan mereka tidak mengetahui kepentingan untuk membuat taksiran cukai.

Mengenai perancangan persaraan dan persediaan ke arah hari tua sebanyak 14.29% responden menyatakan mereka mencarum dalam pelan persaraan yang ditawarkan oleh majikan. Manakala 30% pula didapati membuat sumbangan untuk akaun pencen. Daripada dapatan ini jelas menunjukkan bahawa kebanyakan responden masih tidak mempunyai perancangan untuk waktu persaraan. Sebilangan besar responden mempunyai wasiat iaitu 75.71%. Terdapat sebilangan kecil responden kajian yang menyatakan mereka membuat pajakan barang untuk memperolehi wang tunai (30%). Namun, tidak ada seorang responden pun yang membuat pinjaman wang daripada "Ah Long".

Jadual 3: Amalan kewangan

BIL	PERKARA		ADA	TIADA
1	memiliki akaun semasa	n	31	39
		%	44.29	55.71
2	ada sistem simpan rekod belanja	n	29	41
		%	41.43	58.57
3	ada rancangan perbelanjaan	n	45	25
		%	64.29	35.71
4	ada akaun simpanan sendiri	n	70	0
		%	100	0
5	ada simpanan untuk pendidikan anak-anak	n	39	31
		%	55.71	44.29
6	wang yang cukup untuk kecemasan	n	51	19
		%	72.86	27.14
7	menyimpan untuk matlamat jangka panjang	n	70	0
		%	100	0
8	memiliki akaun simpanan tetap	n	61	9
		%	87.14	12.86
9	membuat pelaburan setiap bulan	n	29	41
		%	41.43	58.57
10	membuat sumbangan untuk akaun pencen	n	21	49
		%	30	70
11	menyimpan untuk kegunaan hari tua	n	70	0
		%	100	0
12	mencarum pelan persaraan yang ditawarkan oleh majikan	n	10	60
		%	14.29	85.71
13	membuat potongan gaji untuk simpanan	n	18	52
		%	25.71	74.29
14	menyimpan setiap bulan dalam akaun	n	70	0
		%	100	0
15	memiliki insurans nyawa	n	53	17
		%	75.71	24.29
16	memiliki insurans kesihatan	n	19	51
		%	27.14	72.86
17	memiliki insurans/takaful pendidikan	n	11	59
		%	15.71	84.29
18	menyediakan penyata cukai sendiri	n	0	70
		%	0	100

19	mempunyai matlamat kewangan	n	61	9
		%	87.14	12.86
20	mempunyai wasiat	n	53	17
		%	75.71	24.29
21	pajak barang untuk dapat wang tunai	n	21	49
		%	30	70
22	pinjam wang daripada along	n	0	70
		%	0	100

Penutup

Kajian ini menunjukkan tahap pengetahuan yang sederhana di kalangan staf dan amalan kewangan responden secara keseluruhannya berada pada tahap rendah. Pun begitu, oleh kerana terdapat hasil yang tidak konsisten daripada kajian yang lepas, adalah sukar untuk membuat kesimpulan yang kukuh mengenai hubungan antara pengetahuan dan literasi kewangan. Analisis yang digunakan untuk kajian ini hanyalah analisis diskriptif berkaitan pengetahuan peribadi bagi tingkahlaku yang dikaji sahaja. Kajian pada masa hadapan diperlukan untuk melihat hubungan lanjut antara kedua-duanya menerusi kaedah yang lebih tepat. Hasil kajian ini diharap dapat meningkatkan kesedaran tentang pengurusan kewangan peribadi yang baik di kalangan kakitangan awam dan membolehkan kerajaan melaksanakan lebih banyak program seminar pengurusan kewangan berhemat di kalangan kakitangan awam dalam usaha menangani isu hutang dan muflis.

Rujukan

- Bank Negara Malaysia. (2011). *Laporan Bank Negara Malaysia*. BNM, Malaysia.
- Bernstein, W. (2004). Are we happy yet? *Financial Planning*, 34(5), 144. Dimuat turun menerusi <http://pfeef.org/research/hpf/Financially-Distressed-Consumers.pdf>
- Braunsberger, K., Lucas, L. A., & Roach, D. (2004). The effectiveness of credit-card regulation for vulnerable consumers. *Journal of Services Marketing*, 18(5), 358-370. doi: 10.1108/08876040410548285
- Chen, H., & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128. Dimuat turun menerusi http://www2.stetson.edu/fsr/abstracts/vol_7_num2_107.pdf
- Garman, E. T., Jinhee K., Constance Y. K., Bruce H. B., dan So-hyun Joo. (1999). Workplace Financial Education Improves Personal Financial Wellness. *Financial Counseling and Planning*, 10 (1), 79-88. Dimuat turun menerusi <http://www.faircreditfoundation.org/files/52.pdf>
- Hira, T. K., & Loibl, C. (2005). Understanding the Impact of Employer-Provided Financial Education on Employee Commitment. *Journal of Consumer Affairs (Summer Issues)*, 173-194. Dimuat turun menerusi <http://frugalitynation.org/pdf/financialEducationWorkplaceSatisfaction.pdf>
- Jabatan Insolvensi Malaysia. (2011). *1086 penjawat awam muflis*. Dimuat turun menerusi <http://www.insolvensi.gov.my/images/stories/1,086%20penjawat%20awam%20muflis%20%20Berita%20Harian%203.3.2011.pdf>
- Jabatan Insolvensi Malaysia. (2010). *Muflis Muda*. Dimuat turun menerusi <http://www.insolvensi.gov.my/images/stories/Muflis%20Muda%20BH-24.7.2010.jpg>
- Jones, J. E. (2005). College students' knowledge and use of credit. *Financial Counseling and Planning*, 16(2), 9-16. Dimuat turun menerusi <http://afcpe.org/assets/pdf/vol1622.pdf>

- Joo, So-hyun. (1998). Personal Financial Wellness and Worker Job Productivity. *Dissertation*, Virginia Polytechnic Institute and State University. Dimuat turun menerusi http://scholar.lib.vt.edu/theses/available/etd-4198-155242/unrestricted/FRONTM_1.PDF
- Kim, Jinhee, Dorothy C. Bagwell, & E. Thomas Garman. (1998). Evaluation of Workplace Personal Financial Education. *Personal Finances and Worker Productivity*, 2 (1), 187-192. Dimuat turun menerusi <http://www.aaafaircredit.org/files/54.pdf>
- Markovich, C. A., & Devaney, S. A. (1997). College seniors' personal finance knowledge and practices. *Journal of Family and Consumer Sciences*, 89(3), 61-65
- Mohd. Fazli S., Jariah M., Laily P., Mohd. Amim O., Nurkhalila N.. (2007). Kajian Keteguhan Kewangan Di Kalangan Belia, Dimuat turun menerusi <http://www.ipbpm.gov.my/v3/index.php/penyelidikan/file/51-120328-kajian-keteguhan-kewangan-di-kalangan-belia.html>
- Warwick, J., & Mansfield, P. (2000). Credit card consumers: college students' knowledge and attitude. *Journal of Consumer Marketing*, 17(7), 617-626. doi: 10.1108/07363760010357813
-

MOHD SAMSURI GHAZALI, FADLI DALI, MOHD FAIZAL AZRUL AZUAN CHE HARON, Universiti Teknologi MARA Pahang. mohdsamsuri@pahang.uitm.edu.my. fadli@pahang.uitm.edu.my. faizalazrul@pahang.uitm.edu.my